



Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 43/16

Luksemburg, 21 kwietnia 2016 r.

Wyrok w sprawie C-377/14
Ernst Georg Radliger i Helena Radlingerová / Finway a.s.

Trybunał stwierdził, że spoczywający na sądzie krajowym obowiązek zbadania z urzędu poszanowania przepisów prawa Unii w dziedzinie ochrony konsumentów znajduje zastosowanie w ramach postępowania upadłościowego

W myśl wspomnianego obowiązku sąd krajowy jest również zobowiązany do zbadania, czy informacje, które powinny zostać zawarte w umowie o kredyt konsumencki zostały podane w sposób jasny i zwięzły

W sierpniu 2011 r. małżonkowie Radliger zawarli ze spółką Smart Hypo umowę o kredyt konsumencki w wysokości 1 170 000 CZK (równoważność ok. 43 000 EUR). Zobowiązali się ze swojej strony do spłaty na rzecz kredytodawcy kwoty 2 958 000 CZK (ok. 109 500 EUR) w 120 ratach miesięcznych (RRSO¹ wynosiła 28,9%) oraz do zapłaty stosunkowo wysokich kar umownych na wypadek niewywiązania się ze zobowiązań wynikających z umowy.

We wrześniu 2011 r. spółka Finway, na którą Smart Hypo scedowała wierzytelności, jakie miała wobec małżonków Radliger, wezwała ich do natychmiastowej spłaty całej kwoty długu, włącznie z odsetkami, kosztami i karami, uzasadniając to żądanie tym, że na etapie zawarcia umowy o kredyt małżonkowie przemilczeli fakt, iż z ich majątku przeprowadzono wcześniej egzekucję na kwotę 4285 CZK (ok. 160 EUR).

W kwietniu 2013 r. Krajský soud v Praze (sąd okręgowy w Pradze, Republika Czeska) stwierdził niewypłacalność małżonków Radliger i ogłosił ich upadłość. W ramach wszczętego wobec nich postępowania upadłościowego małżonkowie zakwestionowali wysokość kwoty żądanej przez Finway (4 405 531 CZK, czyli ok. 163 000 EUR).

W tym kontekście Krajský soud v Praze skierował do Trybunału Sprawiedliwości pytanie, czy przepisy prawa Unii obowiązujące w dziedzinie ochrony konsumentów stoją na przeszkodzie stosowaniu uregulowania prawa czeskiego, które nie zezwala sądowi, przed którym toczy się postępowanie upadłościowe, na badanie z urzędu nieuczciwego charakteru warunku umowy o kredyt konsumencki. Sąd czeski zmierza ponadto do ustalenia, czy na sądzie krajowym spoczywa obowiązek zbadania z urzędu, czy związane z kredytem konsumenckim informacje, które powinny zostać zawarte we wspomnianej umowie, zostały w niej podane w sposób jasny i zwięzły.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku **Trybunał stwierdził, że spoczywający na sądzie krajowym obowiązek zbadania z urzędu poszanowania przez przedsiębiorców przepisów prawa Unii obowiązujących w dziedzinie ochrony konsumentów² znajduje zastosowanie w ramach postępowania upadłościowego i dotyczy również przepisów regulujących umowy o kredyt konsumencki.**

¹ Rzeczywiste roczne stopy oprocentowania.

² Trybunał stwierdził już istnienie tego obowiązku w odniesieniu do niektórych przepisów prawa Unii znajdujących zastosowanie w dziedzinie nieuczciwych warunków umowy zawartych w umowach konsumenckich, umowach zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa oraz sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji.

I tak Trybunał stwierdził, że **dyrektywa 93/13³** stoi on na przeszkodzie stosowaniu uregulowania prawa czeskiego, które w kontekście postępowania upadłościowego nie zezwala sądowni, przed którym toczy się owo postępowanie, na badanie z urzędu ewentualnie nieuczciwego charakteru warunku zawartego w umowie konsumenckiej, nawet jeśli sąd ten dysponuje niezbędnymi ku temu informacjami na temat stanu prawnego i faktycznego. Ta sama dyrektywa stoi również na przeszkodzie stosowaniu analizowanego uregulowania, które zezwala jedynie na kwestionowanie niektórych rodzajów wierzytelności i to jedynie w oparciu o ograniczoną liczbę zarzutów (przedawnienia lub wygaśnięcia).

Ponadto Trybunał podkreślił, że zgodnie z dyrektywą w sprawie umów o kredyt konsumencki ⁴ **sąd krajowy, przed którym zawisł spór dotyczący wierzytelności wywodzonych z umowy o kredyt konsumencki musi również zbadać z urzędu, czy informacje związane z owym kredytem (takie jak np. RRSO), które powinny zostać zawarte w umowie o taki kredyt, zostały podane w sposób jasny i zwięzły.** Sąd ten jest następnie zobowiązany do wyciągnięcia wszystkich wynikających z prawa krajowego konsekwencji naruszenia takiego obowiązku (przy czym sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające).

Ponadto Trybunał uściślił, że zgodnie ze wspomnianą dyrektywą „całkowita kwota kredytu” nie może obejmować żadnych kwot należących do „całkowitego kosztu kredytu”, mianowicie kwot, których przeznaczeniem jest wywiązanie się ze zobowiązań podjętych w ramach owej umowy o kredyt, takich jak koszty administracyjne, odsetki, opłata za udzielenie kredytu czy wszelkie inne typy kosztów, które musi ponieść konsument. **Niezgodne z prawem włączenie do całkowitej kwoty kredytu kwot należących do całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta powoduje zaniżenie RRSO**, których wysokość zależy od całkowitej kwoty kredytu i **wpływa w konsekwencji na prawidłowość informacji, które powinny zostać wskazane w umowie.**

W końcu, jeśli chodzi o badanie nieuczciwego charakteru kar nakładanych na konsumenta, Trybunał stwierdził, że sąd krajowy jest zobowiązany zbadać **łączny skutek wszystkich postanowień umowy** i, w razie stwierdzenia nieuczciwego charakteru większej liczby warunków, **odstąpić od stosowania każdego z warunków uznanych za nieuczciwe** (a nie tylko niektórych spośród nich).

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

³ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. L 95, s. 29 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 2, s. 288).

⁴ Dyrektywa 2008/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. L 133, s. 66, sprostowania: Dz.U. 2009, L 207, s. 14, Dz.U. 2010, L 199, s. 40, Dz.U. 2011, L 234, s. 46).